

SZERKESZTŐI HÍRDA

Belmagyar-utca 27-dik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények címzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona.
Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adának vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Közlöny, Belkőzp-utca 33. szám

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy cenziméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvényben részesülnek. Reklam sora: 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

A dolgos miniszter.

(L) Az állami költségvetés tárgyalása alkalmával az egyes szakminiszterek tárczáinál rendszerint az általános politikai és kormányzati rendszerek és kormány működés is kritika tárgyát szokta képezni.

Kormányparti oldalról rendszerint tubacsúlik az egyes miniszterek kormányzati sikerét.

A gr. Csáky Albin közoktatási miniszter tárczájánál is igen érdekes vita merült fel főleg az oktatási és egyházpolitikai kérdések körül.

Hivatalos és félhivatalos oldalról a közoktatásügy körébe tartozó kérdésekben is tulmentek a magasztalásba ama határokon, — a melyeket a tárgyilagossá kritika megjelöl.

Az az óriási haladás, melyről a félhivatalos sajtó olyan könnyedén szerez beszélni — a valóságban éppen nem található fel, a minek az is egyik eklatáns bizonyítéka, hogy az 1893. évben milliót meghaladó olyan gyermekek van, a kik semmi, vagy csak nagyon hiányos nevelésben részesültek.

Az a program, melyet gr. Csáky Albin csak a napokban beterjesztett jelentésében felállít, s melyben kimutatja, hogy még igen sok óvodára és népiskolára van még szükség, egyenesen azt bizonyítja, hogy a népoktatás terén még ezentúl is nagyon sok tenni való van, tehát a múltban még mind nem történt annyi, hogy abban a híresztelt óriási haladást meg találni lehetne.

Ámde másfelől — gróf Csáky Albin dicseretére legyen mondva — most már alapos reménye lehet a nemzetnek arra, hogy közoktatásügyi miniszterünk a hiányokat pótolni, s a népoktatás ügyét tervszerűen fejleszteni fogja.

Gróf Csáky Albin miniszterrel el kell nekünk is ismerünk, hogy nemcsak becses munkaerő, s nagy feladattal áttért államférfi, hanem cselekvésre képes és fáradhatatlan kormányférfi, a ki ha még néhány évig megmarad az állásában, igen üdvös eredményeket méltán várhat — tőle a nemzet.

Már eddig is, ha a kiváló férfiú egész erejét, tehetségét és akaratát kizárólag az oktatásügyre fordíthatja volna — kétségtelül jóval több és becsesebb eredményt érhetett volna el, míg így az oktatásügy részben az

anyagi eszközök elégtelensége miatt csak nehezen haladhatott előre,

És hogy ennek dacára gr. Csáky Albin sikereiről kell és lehet beszélnünk — az azt jelenti, hogy a gróf egy kipróbált munkaerő, a ki öntudatosan cselekszik, s a maga feladatait erejéhez mérten sikeresen oldja és oldotta meg.

A közoktatásügy, általában a közneveltség ügye nálunk is elsőrendű fontosságu kormányzati ügynek kell lennie.

Főképen nekünk magyaroknak elsősorban nemzeti kultúránkkal kell hóditanunk, ha nemzetünket az ellenséges áramlatok között fenntartani akarjuk.

Enek két eszköze van: műveltségünk kifejlesztése és a nemzeti akarat teljes érvényre emelése.

E nagy feladatot gr. Csáky Albin miniszter nem csak felismerte, de igyekezett azt a gyakorlatban is megvalósítani.

Szabadelvű reformok, mint például: a vallásszabadság, a polgári házasság stb. a magyar állam modern berendezéséhez szükségesek ugyan, de nem ezeknek a létesítése főteendője, egy magyar nemzeti kormányának, mert nálunk a liberalizmust féltetni nem kell, hanem Magyarországon a magyar nemzet jogait és érdekeit kell védeni, és kifejlesztetni s ezen érdekek védelmére műveltséggel kell ellátni a legsebezhetőbb magyart is és mindent megmozdítani, hogy a műveltség áldásaiban egyenlő joggal részesülhessen, minden állampolgár.

Tagadhatatlan, hogy Csáky Albin gróf országunknak erős akaratú, eszmével bíró és világos látású államférfi, ámdé sokkal többet kellett foglalkoznia az elkeresztelési ügygel, sem hogy nagy és sok hasznokozott volna, hazájának, a közoktatási téren.

Magyarországon nem kozmopolitikai, hanem erős és öntudatos nemzeti szellemre van szükség, ezt pedig nemcsak egyházpolitikai reformokkal, hanem főképpen a népoktatás nemzeti jellegének kifejlesztésével a nemzeti műveltség erejének fokozásával lehet elérni.

A magyar közoktatás felvirágztatásától, a magyar állameszmével kapcsolatos nagy érdekek erőlyes védelmezésétől függ Magyarország jövője. A kik e téren működnek, nehéz, de áldásos munkát végeznek.

Gr. Csáky Albin miniszterben, — készséggel elismerjük — meg van az arra való tehetség, buzgalom, akarat-erő s a kifejezetten magyar nemzeti érdekek iránti érzék s bizonyára szívesen láthatja őt a nemzet ama magas állásban, melyben annyi nemes törekvéssel igyekszik hazájának hasznos szolgálatokat tenni.

Csak egyet kívánhat meg tőle a nemzet, hogy egész erejét, tudását és nemes idealizmusát első sorban a közoktatás emelésére fordítsa, s az elsőrendű nagyobb sikerért méltán tarthat igényt a nemzet hálás elismerésére.

Politikai hírek.

Az udvartartás rendezése. A miniszterelnök, mint tudva van, már régebben kilátásba helyezte volt a királyi udvartartás kérdésének oly irányú rendezését, hogy a dualizmus követelményei az udvartartásban is kifejezést nyerjenek. A kormány idevonatkozó előterjesztése megnyerte a legfelsőbb jóváhagyást, s mint képviselői körökben hirt, a megfelelő intézkedések már a legközelebbi napokban meg fognak történni.

A vaiuta rendezése. Mint Bécsből jelentik, Plener osztrák pénzügyminiszter a napokban Budapestre érkezik, hogy a valuta-rendezés dolgában Wekerle miniszterelnökkel tanácskozzék. Az államjegyek bevonásáról van szó, s a két pénzügyminiszter véglegesen meg fog állapodni annak a törvényjavaslatnak a szövegére nézve, a mely e művelet végrehajtása érdekében a magyar és az osztrák parlament elé kerül.

Az olasz kormány bukása. A pénteki botrányos ülés és a bankügyben közzétett vizsgálati iratok következtében, tegnap minisztertanács volt, mely beadta a királynak lemondását. Nem tartják lehetetlenségnek, hogy az új kormányt Zanardelli fogja megalakítani.

A püspöki konferencia. Vaszary Kolos hercegprímás budavári palotájában e hó 30-án püspöki konferencia lesz, melyre a meghívottak már szét is küldötték. Az értekezlet első tárgyalási pontja a kormány egyházügyi politikájára vonatkozó. — A püspöki kar ez értekezleten — mint beutunkat értesítetnek — tárgyalni fogja a polgári házasság törvényjavaslatát. Ez alkalommal előterjesztik állítólag ama döntő okokat is, melyek a királyt a javaslatból való hozzájárulásra rábírják. Ugyancsak előterjesztik az értekezleten a pápának a javaslatra vonatkozó s a püspöki karhoz intézett leiratát is és megállapodás

fog történni a főpapi karnak a kormány egyházpolitikájával szemben elfoglalandó magatartására nézve

A braziliai forradalom. A „Times”-nek jelentik Rio de Janeiro-ből: A heves agyuzás a felkelők csapatai és a kormány serege közt még mindig tart. A felkelők elfoglalták a Lago-várat, a hol mult szombaton egy gránát szétrobbanása következtében egy tiszt és 17 katoná meghalt. Peixoto minden előkészületet megtesz, hogy Rio de Janeiro megvédje. Guma admirális kijelentette, hogy Mello a lázadás végét akarja bevárni és csak akkor hcsátja általános szavazás alá a monarchia visszaállításának kérdését.

A T. Ház.

Budapest, nov. 24.

A mai ülésen folytatták a közoktatási költségvetés tárgyalását.

Dégen Gasztáv, az első szónok azt fejtegette, hogy a közoktatásügyi költségvetés dotálása nem is olyan nagyon csekély ha tekintetbe vesszük, hogy a felekezeti iskolák segélyezésére mennyit fordítunk.

Az autonómia és kongrua kérdésében a miniszter nyilatkozatai megnyugtatták, s mert mindenképpen bizalommal van a miniszter iránt, költségvetését természetesen elfogadják.

Veress József tisztán közoktatásügyi kérdések megbeszélésére szorított s fejtegetéseinek lényege az volt, hogy iskolákkal nemcsak a végvárat kell erősíteni, hanem az ország minden vidékét, mert a nemzeti erőt az országban egyenletesen kell fejleszteni. A költségvetést függetlenségi pártállás dacára ő is elfogadta.

Ezzel szemben Hévízy János megint a nemzeti vidékek iskoláinak magyar szellemben való erősítését mondogta elsőrangú szükségnek s kimutatván, hogy az Erdély Horvátországéhoz hasonló helyzetbe hozni kívánó oláhok ellenében csak az iskolai oktatás magyar szellemével lehet megküzdeni. Azt sürgette, hogy a nemzeti vidékeken több óvót állítsanak, iskoláikban az állam nyelvnek tanítására több gondot fordítsanak s ellenőrzésükre próbált tanfelügyelőket küldjenek ki.

Asbóth János a szótében terjesztett felfogással szemben azt fejtegette, hogy a katolikusoknak kevés országban van olyan alárendelt szerepük, mint minálunk. Mert semmi egyéb privilégiuma nincs a katolikusoknak, mint az egyházi vagyon, a melynek az őz főpapok más hasznát nem veszik mint, hogy az irodalom és művészet fejlesztésére, a nyomornak pedig enyhítésére fordítják. S még ezt a vagyont is szeretnék azok konfiskálni, a kik azt csak hatalmi eszközöknek tekintik felhasználni.

Egy hang jobbról: Ugyan milyekkel?

Asbóth János: Ha konkrét példákat kívánunk a részletes tárgyalásig egész gyűteményt tudok összeállítani. Egész hagyományos, melyet majdan a Wekerle kabinet sirjára lehet letenni.

Gróf Károlyi Gábor: Mániaja a koszorúzás.

Asbóth ezután azt a kérdést intézte a kultuszminiszterhez, hogy miután az egri érsek jubiláris beszédében bizonyos levelezésről történet említi, mely a szentszékek és a magyar kormány között folyt, szándékozik-e a kormány ezt a bevezést tájékozás végett a Ház asztalára letenni?

A költségvetést nem fogadja el.

Miután több szónok nem volt följegyezve, az elnök elrekesztette a vitát.

Gróf Csáky Albin ekkor Asbóth Jánosnak azt felelte, hogy azokat a levelezéseket nem hajlandó bemutatni, mert azok nem is léteznek. Az egri érsek csak azt mondta, hogy tárgyalások folytak de ezt ő maga is megmondotta a képviselőháznak. Ha ő levelezést folytatott volna azt aggodalom nélkül be is mutathatná. A közoktatási tekintetben fölvetett kérdésekre a miniszter kijelentette, hogy a középiskoláknak helytelen diszlokációján talán az egységes középiskolák megteremtése alkalmával fog segíteni. Azt a felfogást, hogy a tisztán magyar ajku vidékeken inkább k ll előmozdítani az iskolatgyet, mint a vegyes ajku vidékeken, a miniszter éppen a sokszor hangoztatott nemzeti eszme szempontjából nem tette magáévá. Ujból kéri költségvetésének elfogadását.

Ismét hosszas, lelkes éljenzés hangzott fel s mikor az előadó még beszélni akart mindenfelől azt kiáltották:

— Szavazunk! Álljon el!

Fenyvessy Ferenc előadó ennél fogva egyszerűen csak azt jelentette ki, hogy pártja gróf Csáky Kálmán határozati javaslatát.

A tétel megszavazására majdnem az egész Ház felállott s a többség, melylyel most az ellenzék is együtt szavazott, zajos éljenzéssel fejezte ki örömét. Egyértelműleg fogadták el gróf Csáky Kálmán határozati javaslatát és ezután az ülést öt percre felfüggesztették.

A szünet után megkezdtek a részletes tárgyalást.

A tankerületi főigazgatás tételénél Múlek Lajos azt az eszmét vetette fel, hogy nem volna-e jobb az értekezési vizsgálatot az egyetemen felvételi vizsgával helyettesíteni.

Berzeviczy Albert államtitkár vezredelmesnek tartaná a főigazgatók jogköreinek megszorítását, mert a középiskolai

sék elfogadásomat készközkölni, mert ifjú korom eszméje, távozásomkor apám meghagyása s jelenlegi vágyam az, hogy a kormányzó urat személyesen láthassam.

Leültetett. Mely uton jöttem vissza Londonból? — kérdé.

— Párisból jövők egyenesen — mondtam — épen akkor értem oda, a mikor a sok ünnepségnek vége volt, de még az ország különböző részeiből feljött sok vendég nem távozott volt el. Épen megérkezésem napján hagyta el az orosz admirál Páris. Megemlítettam a sok dísz és pompát, melynek szemtanuja voltam s kételkedésemet fejeztem ki a felett, hogy az orosz-francia barátságból valami jó reánk nézve származhat.

— Nem is — szóla — s mi lesz akkor velünk?!

— Nem tudom — felelém — de én most fogalommal bírv a párisi hangulatáról, tudva, — hogy sokan voltak jelen az ország minden részéből s hogy a politikai fogadtatás oly fényes és hosszas volt, hogy az angol lapok már mint megerőltetésről írtak és látva, hogy Párisban a place de la Concord on különböző koszorúk oly feliratokkal voltak ellátva, melyek csak az 1871-iki vesztéséget felelti fájdalom megújítására s a nemzeti bosszú felébresztésére szolgálhattak, jót semi esetre se jósolhatok, sőt félek, hogy nem messze az idő, a mikor kard kell, hogy döntőn az Európai béke felett.

— Igen — mondá — s akkor nem tudom mi lesz velünk? Hát nálunk mit eszálnek most?

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893. november 25.

Turinban.

Rutkayné és Kossuthnál.

II.

Beszélgéstünk folyamán ujra az angolokra tért vissza, megjegyezvén, hogy Kossuth az angolokat és amerikaiakat, kik gyakran jönnek őt meglátogatni, mindig a legszívesebben fogadják.

A mire én megjegyeztem, hogy mint tanuló volt szerencsém több, és csak a mult napokon is egy amerikaival találkozni, a kik közül többen s ugyisint az angolok is a legnagyobb elismeréssel szólnak a kormányzó urról; elmondám, hogy csak nem rég beszéltem egy angol nővel, a ki egész lelkesedéssel említette a kormányzó urat, mint olyat, a ki a külföld előtt a legtöbbet tett nemzetünk megismertetésére és ezt az angolok is mindnyájan elismerik.

— Ugy hát ön még volt az angolok között?

Elbeszéltem, hogy mint tanuló 3 évet töltöttem Londonban, s hogy mi, unitáriusok minden három évben egy ifjút s minden évben egy nőt küldünk Angliába tanulni, hogy egy nő épen a mult nyáron jött haza és most a Fanghné leánya van ott. Elmondám, hogy az édes anya kérése folytán, eljövetelem előtt meglátogattam leányát, hogy személyesen győződjem meg hogylétéről, haza hirt vihessek.

Ekkor Rutkayné a levelet olvasá részletében, s nem is csodálkozom — szóla, — hogy az anya aggódik gyermekeért; mily jó barátom az anyja! Leánya is ez irodalommal foglalkozik?

— Képzett nő, de ezt nem tudom — felelém — azt hiszem tanítani fog, mert az is, a ki künn volt előtte egy évig szintén tanítónő.

— Hogy hívják azt?

— Buzogány Mariska.

— Oh mily tökéletes igazi magyar név! Hát ő angolt tanít?

— Biztos nem vagyok abban, de azt hiszem azt is, mivel már tudja a nyelvet.

— Hát a Fanghné leánya is ott fog tanítani, a hol a másik?

— Lehet, de erre nézve nem vagyok tájékozva. Itt elbeszéltem, hogy Buzogány Mariska kisasszonynak már elmenetele előtt meg volt Pesten a nő-intézetnél az állása, hogy a kormány egész nagylelkűen bánt el vele, egy évre — míg künn tanul — teljes fizetése meghagyása mellett szabadságot adván. Megemlítetttem, hogy az angol nagyon praeticus mindenben.

Arra a kérdésre, hogy Fanghné Erzsike kisasszony Angliában mit tanul? — azt válaszoltam, hogy szoros értelemben vett iskolai tantárgyakat tanulni nem köteles; ott van egy felsőbb leány-intézetben, — barátai a tanítónők, *ezek megismertetik vele az angol műveltséget, nőnevelési rendszert, a nyelvet és az angol vallásos és társadalmi életét, a miből a következik, hogy mintegy indirect terjed az angol művel-

ség, élet és nyelv. De különben is — jegyzém meg — ma már úgy vagyunk, hogy az angol nyelvnek az ember a legnagyobb hasznát veszi; magam tapasztalom, hogy a német és francia nyelvekkel csak megszabott határok között lehet mozogni, míg az angol nyelvvel mindenütt lehet boldogulni, mert minden nagyobb városban s a földnek minden részében beszélnek angolul. S épen mint mi férfiak, a kik ott tanultunk, úgy az ott tanuló nők is, ha nem is egész közvetlen, de legalább is közvetve az angol nyelv, élet és műveltség terjesztői vagyunk; mert a nő is, a mit ott megszeret és helyesnek talál, igyekezni fog azt otthon megvalósítani és legalább is egyeseknek a nyelvet tanítani, s mivel pedig a mi tanítási költségeinket az angolok fedezik, azt kell mondanom, hogy ez által habár lassan is, de saját befolyásukat, hatalmukat terjesztik nem a jelenre, hanem a messze jövőre.

— De gondolja ön, hogy ez egészen jó reánk nézve!

— Nem Nagyságos asszonyom; én azt tudom, hogy az csakis akkor hasznos reánk nézve, ha az ember ismeretét egyéni és nemzeti jelleme megtagadása nélkül érvényesítheti. Véleményem az, hogy nekünk meg kell ismerünk másokat is, de saját nemzeti kultúránkat nemzetünk jellemének és hajlamának tekintetbevételével kell fejlesztenünk. Egyet azonban — és ezt szabadon ószintén megvallanom — szeretnék az angoltól áttulteni, illetőleg, népünkben kifejlesztetni s ez az: hogy ne csüggednek olyan hamar, mert a magyar embernek nagy haj-

landósága van a csüggedésre, ha nem ért hamar sikert; az angol meg kitart, tovább küzd és látszik is ennek eredménye ha nem is az egyesek, de a nemzet életében.

— Igaza van — mondá — mi hamar lelkesültünk, diadal kell azonnal s ki nem tartunk; — itt felsohajtott — ez volt s ez az oka sok mindennek a nemzet életében; a magyar hamar elcsügged, a további küzdelemtől elijed, közönyös lesz.

Gondolatokba merülve mintegy fájdalommasan nézett maga elé.

Nem sejtve, hogy szavainak minő hatása lesz, meghatra állottam fel, mivel már úgy is meglehetősen ideig voltam ott s távozni készültöm.

— De miért siet? — kérdé — talán dolga van, — talán a várost akarja megnézni?

— Nincs nagyságos asszonyom nekem semmi dolgom; a várost megnézni én nem jöttem, hiszen várost, épületeket szebbnél szebbet, muzeumokat és képtárakat lát az ember, ha utazik eleget; engem mint magyar embert, csak egy vágy hozott ide: látni itt a távolban nagyságos asszonyomat és ha szabad esedeznem, hogy elfogadásomat készközközzék, a kormányzó urat.

Bizonyosan, csak foglaljon helyet és ne távozzék még! Bátyám rendesen délután 2 órakor fogad, mert szegény mindig dolgozik máskor, most is épen dolgozik, s mivel munkái gondolatait veszik igénybe eljöhhet holnap délután 2 órakor? akkor bizonyosan elfogja fogadni.

Megköszöntem s kértem, hogy méltóztat-

életben az értekezési vizsga az egyetlen mozzanat, melynél az állam a maga közegei útján maga is ellenőrizheti az oktatás szigorát.

Az egyetem tételénél Linder György megkérdezte a minisztert, hogy miután a tavalyi budget-vitában az egyetem katolikus alapjainak kihatását helyezte kihatásba, minő lépéseket tett ennek megvalósítására? Papp Soma a kolozsvári egyetem orvosi fakultásának kiegészítését sürgette és hangsúlyozta, hogy az orvosi gyakorlatot csak azoknak volna szabad megengedni, akik vagy idehaza szerették diplomájukat, vagy legalább néhány évet hazai egyetemen töltöttek.

Sághy Gyula megköszönte a miniszternek, hogy a budapesti egyetem kiépítését s a fakultások külön elhelyezését közel kihatásba helyezte. A harmadik egyetem kérdésénél megint szóba hozta és polemizált Herman Ottóval, a ki azután a maga válaszával a Ház engedelmeivel holnapra halasztotta.

A biboros ellen.

A legújabb röpirat.

Már jeleztük, hogy közelebről röpirat fog megjelenni Schlauch nagyváradi püspök ismert memorandumja ellen.

A nagy feltűnést keltő röpirat tegnap-Severus nevű szerzőtől megjelent, s már a kolozsvári könyvkereskedésekben is kapható a hol tegnap ugyancsak sürdén vásárolták az érdeklődők.

A szenzációs röpirat szerzőjéről Bek-sics Gusztávot mondják.

Keszemenetét a röpiratnak ezekben adjuk rövid vázlatokban;

A röpirat nagy elégtétellel fogadja a Wekerle-kabinetnek az egyházpolitika terén eddig elért sikereit s a korona bölcs elhatározását, azonban a harcot nem látja még eldöntve. Erre mutat Schlauch Lőrincz nagyváradi bírnok püspök emlékiratának közléte.

Schlauch és azok, akik vele tartanak, nem állanak a pápai „páti posse” alapján. Schlauch emlékirata — bármennyire tele van ténybeli tévedésekkel és tanbeli hibákkal — keserű és éles alaphangjával arra mutat, hogy Schlauch, mint a magyar ultramontanizmus vezére folytatni akarja az ellenállást és küzdelmet tekintet nélkül arra a veszedelmre, a mely a sok nemzetiségű és felekezetű Magyarországra ebből származik.

Kifejtéi ezután, hogy eddig az egyház hatalmi törekvése a többi felekezet lenyűgözésére volt irányozva; most azonban egyenesen az állammal tűzött össze s utjába állott a nemzeti egységre való törekvésnek.

Vasary primásról és Samassa egri érsekről a szerző tudja, hogy ők kijelentették álláspontjukat, de a harcot nem keresték. Vasary memorandumja „páti posse” álláspontjának megfelelő, Samassáról pedig rég tudva van, hogy ő kezdetől fogva ellenzett minden harcot.

A szervezkedő ultramontanizmus tehát Schlauchra vetette szemét, mint természetes vezérére, a ki erre alkalmas, mivel tudománya széles, de éppen olyan felületes, mint maga az ultramontanizmus.

Vizsgálat alá veszi azután Schlauch memorandumának egyes tételeit s képét veti 8-féle jogból álló házassági jogunk zűlétségére. Szerzőlőtt elítéli Schlauchnak gyűlöli magatartását a protestantizmusmal szemben, különösen pedig azon állításait, a holazegy-

házpolitikai küzdelmet úgy tünteti föl, mint a protestantizmus küzdelmeit a „katol. állam” ellen.

Védelmébe veszi a magyar bírói kart és judikatoriát és Schlauch ellen, a ki azt az osztrákok javára korholja le. A magyar bírói kar a törvényeket helyesen alkalmazta. Kimutatja, hogy Schlauch nem volt képes bizonyítani, hogy a házassági jogot meg lehet szüntetni egységes házassági jog nélkül s hogy egységes házassági jog kötelező polgári házasság nélkül is lehetséges. Pedig, a ki ezt be nem bizonyította semmit sem bizonyított.

Ezután a dogma kérdéseihez tér át. Hogy a házasság a kath. egyház hitelve szerint szentség, azt az államnak tagadni sem joga, sem érdeke. Azonban a házasság két forum elé tartozik: az erkölcsi és jogi forum elé. Mind a kettő békében meg lehet egymás mellett, de csak úgy, ha a házasságban nincs köztük s ez csak a kötelező polgári házassággal érhető el. Ezt a formát a nemzeti érdek inkább követeli, mivel ez a nemzet összeforrasztására hat.

Igen érdekes része a röpiratnak az, mely egészen új módszerrel hasonlítja össze a polg. házasság külföldi rendszereit a magyar, még pedig az interkonfessionális helyzetek alapján. Fényes történelmi argumentációval mutatja ki, hogy Angliában a fejlődés a maga viszonyai közt helyesen vezetett a fakultatív polg. házasságra, Franciaországban a kötelezőre és Ausztriában a szükségbeli polg. házasságra. A röpiratnak ez a legérdekesebb s egészen új szempontokból kiinduló része, melynek záradékát Schlauch-hal szemben annak rendkívül meggyőző kimutatása képezi, hogy Magyarország belső egyházpolitikai ellentétének szükségképpen csak a kötelező polg. házasság képezheti helyes megoldását, éppen interkonfessionális viszonyainál fogva.

Kifejtéi azután részletesen, hogy Schlauch okoskodása egyenesen az ultramontanizmushoz törekszik, mivel a hath. egyház számára a többi felekezetek rovására kiváltságos állást követel; az áttérték fölött is meg akarja tartani a kánonjogi hatóságot, ellenben az áttérő protestáns szintén a kánonjog alá akarja vonni s meg akarja szüntetni a paritás elvét a régi elnyomó rendszer visszaállítására mellett.

Egy további fejezetben Schlauch kánonjogi tévedéseivel foglalkozik. Ezek közt a legnagyobb az, a mit Schlauch a kánonjogi érdekekben mond, hogy t. i. az áttérők rég egyházuknak jogai követik. Kiből a következik, hogy a protestáns, ha katolikusává lesz, házassága akkor is főlbontható marad; ez pedig haeretikus tantétel.

Foglalkozik azután két igen szellemes vázlatban a sokszor említett társadalmi igazgatósággal, az ultramontanok barozmodorával, melyet a katolikus hívek is visszatartanak, végül pedig a nemzeti egyházpolitika irányát jelöli meg Schlauch-hal szemben.

Angol hang a Replikáról.

A londoni „Pall Mall Gazette” hozs-zabb cikkben ismerteti dr. Jeszenszky kir. ügyésznek a kolozsvári Replika-perben mondott beszédjét, mely tudvalevőleg a „Rágalmazott Magyarország” cím alatt több európai nyelvre át lett fordítva s a külföldön igen elterjedt.

A cikk bevezetésében a pán román mozgalom keletkezéséről esetenli a különösen a „román liga” tevékenységét a következőképp jellemzi: „A liga azon állítólagos czélból alapított, hogy a román nemzetiséget fentartsa s épölja mindezen románokban, kik nem román uralom alatt állván, azon veszélyben foroghatnak, hogy román nemzeti jellegüket s nyelvüket elvesztik.

Ez az állítólagos czéla a román ligakiszasszony valami zavarban van, legyen az bár mily csekélység, rögtön Callaghan ur után küld.

A méltóságos ur csak hamar éppen olyan jól tudja az ő, családi történetét mint ő maga, fiatalkori bánatát mely részvétellel hallgatta s hűtlen jegyese ellen haragra gerjed. Judithot roppantul bámulja, de szenvedélyéről mindig úgy beszél, mint ha reménytelennek hinné.

Ő mindig szíves és szolgálatra kész, s midőn Griffin kiszasszony ki a magával hozott pénzt mind elköltötte, a bátyjától egy három ezer forintot szóló utalványt kapott, Callaghan szíves volt a maga dolgát elhalgyni, hogy Sára kiszasszonyt a bankba elkísérje s oltalma alatt ismét haza vigye. Igaz, hogy a pénz szakszót kikapták a Griffin kiszasszony kezéből midőn a bankot elhagyta és Callaghan a tolvajt mindennél győzeztetése daczára sem tudta megfogui, de jó szándékán az semmit sem változtat s a két ötvénst rögtön ki veszi a tárcájából, hogy ne érezzen addig hiányt míg a remetességéből az újabb küldemény megérkezik.

Bird baljóslatlag szagál midőn e valóban jelentékeny veszteség hírére hallja és azt indítványozza, hogy ha urnője megengedi jobb lesz ha ezután ő viseli gondját a pénznek. Griffin kiszasszony készséggel egyezik bele, s örül, hogy ettől a felelősségtől megszabadul, mert annyi bizonyos, hogy mióta a városba jött, pénzkezelése nagyon szerencsétlenül ütött ki.

Voltak már sokféle London nevezetességeit megámulni és Judit sohajtozni kezd a falusi esendélet után, midőn egy borzasztó és teljesen előre nem látott csapás éri őket, — oly váratlan, oly lecsúszó csapás, hogy Judit egy időre egészen elveszíti a fejét.

Egy délután éppen a Japán kiállítás látogatásáról tértek haza, midőn Bird küll-

nak, tényleg azonban egész tevékenységét a magyar állam rágalmazásának szentelte, nyilván azon impresszió alatt, hogy ha elegendő piszkot szór Magyarországra, — ezt végre az egész mivel Európát meggyötetésének kiszolgálhatja s Erdély elkülönítését Magyarországtól előmozdítja.

Erdély pedig, mihelyt magyarai autonómiáját és románok kezébe jut, kik ott többségben vannak, végre pedig teljesen elszakad Magyarországtól s a román királysággal egyesül.

A cikk alább kimutatja, hogy a liga e czéla csak a szlávokkal, természetesen elsősorban Oroszországgal szövetkezni s így remélni elérheti azt. „A replika tényleg vastagbélű glóriájában olvashatni a herzi jelszót: „Inkább oroszok leszünk, mint magyarok!”

A cikk közelebről felemlíti mindama rágalmazatokat s fordításokat, melyeket a replika tartalmaz, s Jeszenszky beszéde nyomán apróra czéfolja meg az erőszakos magyarosítás, a román egyház s iskolák elnyomása, a román sajtó üldözése, s a románok választójogának megrovódítása miatt emelt vádak, hangsúlyozván végül, mennyivel előnyösebb az erdélyi román parasztság erkölcsi, erkölcsi s anyagi helyzete, összehasonlítva a parasztság helyzetével a szomszédos királyságban.

A cikk e szavakkal végződik: „Ez lényegében dr. Jeszenszky vádbeszédének tartalma. Bármily helyes is legyen azonban okoskodása nem várhatjuk, hogy a román agitáció Erdélyben megszűnik, míg idegen patnosok az agitátor mesterségét jövedelmezővé teszik.”

A „csaló asszony”-ról.

Írta: Gyarmathy Zsigáné.

Azaz, immár letartóztatott csaló asszony nekem egy nagyon kellemetlen napot okozott. Élénken éreztette azt a nem éppen kellemes állapotot, mikor az ember nincs megelégedve magával.

A házam népének el is mondtam ezt még akkor nap és nem tettem úgy, mint az almokban hívó, hogy valami kivételre eset bekövetkezte után mondja: „Na én ezt megálmodtam!” Én akkor melegében megmondtam, hogy csalóan tartom, s hogy a mit tettem, azért nehezebbek magamra.

Ugy történt, hogy ezéltt valami tíz nappal jelentik, hogy egy asszony akar velem beszélni, még pedig sürdően.

— Uri asszony?

— Olyanforma?

Bebocsátották. Mig az ebédlőn keresztül a hálósobáig jött, szentgyere vettem. Közép természetű földig érő fekete köpeny fedte és csak a nyaknál volt két gomb begombolva; bizonyos körülmény miatt végig nyitva libegett a felső ruba és nem takarta el a szürke aló ruhát, mely elől egy pár araszszal rövidebb volt, mint kellett volna...

Nekem rohant s úgy kapta el kezecskéit a kezemet, a mi inkább fenyegető volt, mint tiszteletteljes, s e közben erősen nézett a szemembe és firkászó tekintetével. Aztán beszélni kezdett. Arcza, modora intelligenciát árult el; látszott, hogy sokat élt; de nem koros.

Gyors nyelvel adta elő szerencsétlenségét a nyolcz élő és a kilenczedik gyermekről, az öngyilkos férjéről. Mig beszélt, könnyei hulltak és köpenye mélyéből temetőtlen írást szedett elő; könnyei hulltak, de azért a hangja nem volt annyira bánatos mint inn-

nős rossz kedvvel és bosszúsággal a szalonba ment.

— Kérem madame — már elmúlt két órája, mióta egy ember várakozik itten s minden áron beszélni akar a kiszasszonnyal, mondá neheztelő hangon.

Egy ember! — ismétlé Griffin kiszasszony a kalapja köldökének a megoldását félbe hagyva. Bird, miféle ember keres? És miért nem mondat meg neki, hogy jöjjön el később, a helyett, hogy itt várakoztasd reám?

— Mondtam én eleget, de hiába beszélt, — viszonzá Bird — mert nem akart elmenni. Azt mondta, hogy East-endről egyenesen azért jött ide, hogy Madamemal beszéljen: s miután közönyösen bántalmaznak, inkább várakozik. És így két teljes óráig álltunk az ebédlőben és bámultunk egymásra: és annyit mondatok, hogy egy szobában lenni vele nem valami kellemes dolog. Először pipázni akart, de nem engedtem ekkor elkezdett bagázolni.

S Bird udoorodással fintorgatja az orrát.

— De Bird, ha úgy untad vele lenni, magára hagyhattad volna jegyzé meg Griffin kiszasszony mosolyogva.

— Készönöm szépen, de nem tettem — viszonzá Bird sokat jelentő bólintással; a késes kosár egy kicsit nagyon kénytelen volt, — nem azért mondom, — folytatá megvetéssel — mint ha azt gondolnám, hogy a Tooleyné komisz portékáira vána a foga, de azok a furcsa alakú ezüst kanalak is mind ott voltak, melyeket a Madame a napokban vásárolt, s a Judith kiszasszony érzénye is kísértőleg fűköt a kandalló párkányán.

— Ugy! — már érttem, — mondá Griffin kiszasszony mosolyogva; s aztán csudálkozva folytatta —

— Vajjon mi dolga van annak az embernek velem? Megmondtam neked a nevét?

kább követelő és nem is érintette a szívemet; egy parányi részvétet sem éreztem, a min igazán csudálkoztam is.

Szemem elé tartotta az írásait és több darab névjegyre, gyorsan meg is jegyezte, hogy melyik kitől való. A Jókaitól való írás nagyon sok volt, azt nem olvastam el, mivel én tudok Jókaitól más egyebet olvasni, de mikor egy ismerős bárónét nevezett meg, átvettem a névjegyet s valóban a részvét legmeglebb sorai szóltak a névjegyről.

Anyit beszélt, úgy peregetek könnyei, hogy egészen elkábított és adtam neki annyit a mi keves lett volna ha egészen elhiszem a mit mond; — de felette sok volt egy csalónak. A mint kezébe kapta a koronát rögtön térdre csafta magát áttele a lábomat és könnyezve csókolt a ruhám szegélyét. Kellemetlen érzéssel húzódtam hátra:

— Keljen fel! keljen fel!

Felugrott, még pedig annyi könnyedséggel, hogy azonnal tisztába voltam a kilenczedik gyermek föl — pedig csak ezt az egyet hittem el neki!...

És hogy miért éreztem én kellemetlenséget ezért az asszonnyal? Hiszen ha csaló is de szerencsétlen, csak nem sajnálom tőle az alamiznát? Ha nem történt volna valami a mit sehogy sem tudok elválasztani a kóbor asszonnyal való érintkezéstől akkor nem is sajnálnám; de így nem tudom megérteni magamat, hiában igyekszem befelé nézni, nem értem!

Ugyan az nap reggelén, mikor az „intelligens” asszony megjelent, a konyhában voltam. Egy halvány arcú, bánatos tekintetű falusi asszony bejött és varottas munkát kért.

— Lelkem most nincs semmi, nem adhatok.

— Pedig beh szegények vagyunk; — mondta halkan, aztán egy nagyon szomorú tekintetű vetett reám s megfogta az ajtó kilincset, hogy távozzék. A kezében volt egy tányér tepertő, felét a kötőjébe öntöttem.

— Oh, hogy az én istenem áldja meg! sóhajtott és távozott.

Én pedig egész nap, még lefekvés után is vádoltam magam és mind csak azval tépelődtem s azt nem tudtam magamnak megfajteni, hogy a lélekben miféle indulatok működnek és hajtkák az embert érthetetlen cselekedetekre? Már mint például most is: be-ront egy idegen elzúllt fajzat, kinek minden szavából kiki a család, kinek egy hangja nem érinti a szívét és azt segejlők tőlünk kitelhető bölcseséggel. És elől a másik a mi népünkben való, a ki bánatos tekintettel kér munkát, mert nagyon szegény... nem, nem tudom ezt megérteni, kivált, hogy éppen magam tettem ilyent!

Még ha a kóbor asszony előbb monda volna a mit mondat akkor vádolhatnám magamat, hogy azért cselekedtem úgy. De hát csak midőn a térdeplésből talpra szöktem akkor kecsagatott azval, hogy ő ezt megmondja — Jókainak. Így hát nem tudom megérteni a dolgot. De hogy a bánatos tekintetű szegény paraszt asszonyt előkerestem annak már egészen a csaló asszony az oka.

— Igen, Madame — „Disznónak” hívják és nagyon találó neve, mert annak is látezik, — válaszolá Bird.

— „Disznó” — tűnődött Griffin kiszasszony. Azt hiszem legjobb lesz, ha mielőbb felkíséred hozzám — folytatá sóhajtova.

Engedelmet kérek Madam, ha azt mondom, hogy az az ember nem szalonba való látogató, — ellenveté Bird.

— Ah, valóban! — mondá Griffin kiszasszony, kit a Bird megjegyzései mulattattak. Ugy hát alkalmasint legjobb lesz, ha én megyek le hozzá.

Oh, azok az unalmas lépcsők! Meglásd Judith, hogy ha majd én is koromat eléred, te sem fukikrozzol rajtuk le s fel, úgy a mint most teszed.

— Ne beszélj úgy enémkém; — ma fáradt egy kicsit, mert sokat kóricáltunk, — de drágám, maga rendesen olyan serény mint egy pillangó — viszonzá Judith szeretettel nyujtva karját a nézőnek. Menjünk edesem és engedje, hogy a támasza legyek.

A lépcsőkön így mennek le ketteskén az ebédlőbe, Birdnek igaza volt; a komisz bagó szagtól a szoba levegője meg van rontva. A mint beléptek, egy otromba alak állott fel a szoba végén levő székéről s elibük jött, egy szemét dombra való kopott fekete kalapot talpra a kezében, melybe egy piszkos veres s ebekendő van bele gyömöszölve.

— Alázatos szolgálja, Madame — mondá az ember durva vastag hangon.

És ekkor látva, hogy Griffin kiszasszony csak a fejét billenti meg s hallgatva várja ott létének a magyarázatát, csendesen kivieszi kalapjából a piros székendőjét s tüntetőleg törölgeti vele a szemét.

— Madame, én sirok; én nagyon el vagyok érzékenyve — jegyzé meg végre az ember.

A repülő gép elplagizált titka.

Kolozsvár, nov. 25.

A kolozsvári Ferencz József tud. egyetem tanára Martin Lajos évek óta foglalkozik egy repülő gép feltalálásával és annak részleteivel. Erről felolvasásokat is tartott. Tanulmányai közben figyelembe vette a madár repülését, tekintetbe vette az emberi erő és pontos számításokat tett egy ilyen gép felállításának mechanizmusára nézve.

A repülő gépről és azzal kapcsolatosan tudományos alapokon kidolgozott elméletekről több ízben felolvasásokat is tartott a mi-ke-t-e legnagyobb elismeréssel közölték a külföldi tudományos szaklapok.

Több évi éjt napot összetett munka, buvárkodás, számítás és kísérletezés végeredményül végre összeállította saját találmányu repülő gépe szerkezetének mintáját, elkészítette annak magyar és német nyelven a leírását, s ez év szeptember 8-án benyújtotta mind a magyar, mind az osztrák kormány-nak, szabadalom nyeresé végett.

Leírására egyuttal kikérte a legszigorubb titoktartást.

Tudatánunk az osztrák kormánytól repülő gépének szabadalmára nézve engedélyt vagy értesítést még nem nyert.

E helyett azonban Bécsből híre érkezik hogy Wöllner mérnök és műegyetemi tanár Bécsben repülő gépet talált fel.

E tárgyban megelőző számaiban az „Ellenzék”-nek mi is közöltünk ismertetést. Ma a délelőtti órákban az alábbi sürdönt kaptuk a fővárosból:

Budapest, nov. 25.

Érdekes dologról értesenek bennünket. Martini kolozsvári egyetemi tanár már évek óta kísérleteket tett a repülő gép feltalálására.

Egy kísérlete alkalmával szerencsétlenül is járt, a mennyiben az általa tervezett és készített gépen felszállván, arról leesett és lábát kifecskéztette. Martini ekkor rájött a gép hibájára, azt kikorrigálta és találmányát a budapesti és bécsi illetékes fórumnál benyújtotta a patens elnyerése végett. A napokban azonban megdöbbenve olvasta Wöllner mérnök repülő gépének leírását, mely teljesen azonos az övével. Martini, a ki még benyújtott találmányára eddig feleletet nem kapott, lépéseket tett, hogy kitudja, vajjon egy sajátságos véletlenről, vagy plagizálásról van-e szó.

E távirati közleményben a valószínűség nem felel meg az, hogy Martin tanár kísérleteket tett volna a felszállásra s leesett volna.

Martin a saját találmányu repülőgépét tényleg nem készítette el, hanem csak azok mintáját csináltatta meg kicsinyben.

A Wöllner mérnök és műegyetemi tanár repülő gépe a lapokban megjelent leírás szerint tényleg megfelel a dr. Martin által szabadalom végett beadott gép leírásának.

És habár Martin titoktartást kért is részére, nem lehetetlen, hogy annak titkát felhasználta, mert a szabadalom megadása végett benyújtott leírást rendszerint kiadják a műegyetem szakértő közegének.

— Van valami különös baja? — kérde Griffin kiszasszony részvétellel. Én nem emlékezem a nevére.

— Madame, én a hasonlatosság miatt sirok, ez az, a mi annyira elérékenyít — mondja az öreg ember nyafogó hangon. Ő annyira hasonlít az anyjához — szakasztott képmása az én kedves Pólimnak.

Judith, ki mindez ideig megvetéssel vegyült kíváncsisággal nézte az előtte levő tárgyat, elhalványul, midőn látja, hogy az öreg ember gonosz szemű ő reá vannak szegezve.

Griffin kiszasszony nem osztja a Judith ijedealmát; ő teljesen meg van arról győződve, hogy az általa felnevelt és szeretett gyermek hűtlen szeretőjének és család barátjának a leánya, hogy soha sem gondolt annak a lehetőségére, hogy mások is igényt tarthassanak reája.

Ösmerte maga Earnshaw asszonyságot? — kérde, s érdeklődni kezdett a dolog iránt?

Az öreg ember ravasz szemei gyanakodó tekintettel néztek reá.

— Én semmiféle Earnshaw asszonnyal nem tudok siránkozva és szürke köcsös hajtó ráva. Én azért jöttem ide, hogy az én szép Pólimat lássam — az én drága Pólimat az édes anyja szakasztott mását.

S kalapját az a ztatra helyezve, ottomba posztó kényűben levő kezét Judith felé nyujtva.

A leány irtózáttal bámul reá; aztán Griffin kiszasszony felé fordulva esdeklő hangon mondja —

— Oh, nénem, nénem!

A Sára kiszasszony keze ösztönszerűleg szorítja meg a fogadott leánya kezét s egy székre rogyva, megrémülve, remegő hangon azt kérdi —

(Folyt. köv.)

Szegény kis Judith.

Angolból fordította:

Amica.

IV.

(Folytatás.)

(9)

— Jó indulat — meghiszem azt, hogy az! — kiáltá Griffin kiszasszony elragadtatással. Ugy látszik, hogy mindig szélségünk van reá.

A Méltóságos ur nagyon igyekszik magát előltak kellemessé tenni, s a mint az idő telik, napról napra otthoniasabban érzi magát a Kensingtoni kis lakásban.

Az ilyen gyakori látogatások bizonyos bizalmasságot feltételeznek és szükségének s nem sokára elösmert dolog, hogy Griffin

Ha így áll a dolog, akkor egy érdekes perre lehet kilátás, mert dr. Martin ez ügy tisztába hozatalát ügyvédre bizza.

Fent leírt távirat vételekor lapunk egyik munkatársa nyomban felkereste dr. Martin Lajos egyetemi tanárt, a ki szíves volt megígérni, hogy a dolog miben állásáról az „Ellenzék” hétfői számába írandó cikkben olvasó közönségünket részletesen tájékoztatni fogja.

MINDENFÉLE.

Köszvart, november 25.

— **Brassai Sámuel** öreg tudósunk a legjobb egészségnek örvend. Reggel 8 óra előtt már fölkel s 9 órakor munkához kezd. Brassai bácsi most is figyelemmel kíséri a tudományos vagy társadalmi téren felmerülő mozzanatokot s a lényegességekhez élénk tolla irt cikkeiben szól hozzá. Közlebről egyik munkatársunk látogatta meg Külmonostor utcai lakásán Brassai bácsit. Munkaszobát talált. Beszélgettek a többiek között Kossuth Lajostól is, ki csak egy évvel fiatalabb, mint Brassai. Brassai bácsi Kossuthnak 1847-beli szerepléséről s arról a működéséről, melyet Kossuth lángszével és ékezen szószólásával a nemzet fiainak fellelkészése körül kifejtett, nyilatkozott elismerőleg. Az öreg Brassai délutánonként ellátogat koncertekre s az estéket, mint garcon ember, nagyon sokszor, a házon kívül tölti.

— **A köszvári dalkör** jövő évben Fiumében tartandó orsz. dalünnepélyen ismét a küzdők porondjára lép és részt vesz a versenyben. A közös karokat most tanulják, s ezekből néhány a december 2-án este 8-kor a központi szálló dísztermében megtartandó hangversenyen is bemutat. — **A hangverseny** többi száma is úgy vannak összeválogatva, hogy azokban mindenki teljes élvezetet talál. Közreműködésre felkérte egy legjobb zongorajátzóknak Csipkés Ilona k. a. és egy vonósnégyes társaság. Az estély jövedelme a fumei kirándulás költségeire fordíttatik. Reméljük, hogy a dalkört közönségünk pártolásával fogja kitüntetni.

— **Hangverseny.** A zene konzervatórium 1893. november hó 26-án (vasárnap) az intézet saját helyiségében házi hangversenyt tart. Műsora a következő: 1. Weber. Euryantye-nyitány. Zongorán előadják: Antal Róza és Szabó Matild. 2. Goldmark. Air. Harmonium kísérettel: ifj. Farkas János. 3. Dávid. Duett „Lalla Roukh” című dalműből. Éneklik: Halász Adél és Fein Regina. 4. Beethoven. Zongora harmas. Allegro. Adagio és Thema con variazioni: Farkasné Solti Kati, ifj. Farkas János és Szerencsi Ede. Kezdeté d. u. 4 órakor.

Találos mese.

Ajtóroknál csemetek,
De lassabban nem megyek,
Haad mondanak a lapok,
Arra semmit sem adok,
Ki nem vigyáz magára;
Ráhagok a sarkára!
Piff, paff, puff!

A. X. X.

— **Vágó Bertalan** államvasuti tisztviselő, Vágó Pál festőművész öccséről, a multkor, már megemlékezünk. Elmondottuk, hogy mint jeles fényképész az erdélyi részek szebb pontjairól, vagy 150 művészi képet készített. E képek között több van olyan, mely a szabadságharc erdélyi emlékeit, csata és sírhelyeit, nevezetesebb épületeit ábrázolja. A köszvári orsz. ereklje-museum öre Kuszko István levélben kereste meg a szorgalmas férfit s megkérte, engedné át a képek egy-egy példányát az ereklje-museumnak. Vágó a levélre nagyon rokonszenves hangon válaszolt készséggel ígért a szabadságharc történelmére vonatkozólag felvett képekből egy-egy példányt és azt is megígerte, hogy a szabadságharc történelmi emlékére a jövő felvételai alkalmával is gondot fordít s azokból egy-egy példányt az országban legelőször létesített köszvári orsz. ereklje-museum rendelkezésére bocsátja.

— **A köszvári honvéd-egylet választmánya** 1893 évi november hó 27-én délután 3 órakor ülést tart az egyesületi irodában (belkőzp. utca 11 sz.), melyre a t. tag urak ezen nel meghívottak. Köszvart, 1893 hó november hó 23-án Sz. Szakács Péter titkár.

— **A külmagyar utcában** az Emke palotával szemben az építési tervmunkát most karitják el. A helyszínen bókád erő sár van, úgy hogy a gyalog közlekedés a legnagyobb kellemetlenséggel jár. (Nagy György ur! igaz-e ez?)

— **A köszvári fizetési tüzörsg-nél** egy tisedés van. Felhívatnak mindazon egyének kik pályáznai ohajtanak hogy pályázatukat adják be november hó 30-ig a tűzoltó lakatnyában if. Philipp Gyula m. s. segédtitkár.

— **A köszvári önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága** 1893. évi november hó 29-én, d. u. fél 7 órakor a tűzoltó-laktanya helyiségében gyűlést tart. A gyűlésen több nagyobb fontosságú tárgy s ezek között a városi fizetési tüzöltök parancsnoki állásának kérdése is szóba került.

— **Az irodában.** Az ügyvéd ur, más dolog hiányában, rágyújt egy pompás valcozra és halkan füttyöt rúzi. A szomszéd szobában dolgozó inok kedvet kap és hangos füttyel kíséri az ügyvéd urat. „Mit csinál maga?” — kérdi a fiskális ur, kit a koncert szinte meglepett. „Másmol azt, a mit az ügyvéd ur fogalmaz” — elvett a jó kedvű inok.

— **Besztercei hírek.** A helyi 22-ik honvéd gyalog ezrednek ez év október elején bevonult újonczait e hó 19-én eskették föl ünnepélyesen a helyi rom. kath. egyházban. A helyi 63-ik gyalog serezdét zenekarának élén vonultak fel a templomba, a hol Décsai Péter rom. kath. esperes először csendes misét tartván, a mely alatt a katona zenekar játszott, a felesketendő újonczokhoz ezután magyar, német és oláh nyelven rövid, lelkesítő beszédet tartott, figyelemztetvén őket az eskü szentségére, továbbá a haza s a királyhoz való kötelei hűségére. Végül a felesketés megkötésé után a következett. Először a magyar, azután a német és oláh ajkunk, fellelve kezüket, mondták el az esküt, a melyet egyik honvéd főhadnagy olvasott fel. Ezután a legénység a templomból kivonulván a zenekar élén a laktanyába tért.

— **A vármegyei törvényhatóság** bizottsága ez év december hó elején rendkívüli gyűlést tart. A mint értesítve vagyunk a tárgysorozat egyik legérdekesebb pontját azon módozat megállapítása is képezi, hogy a vármegyei közönsége mily módon kíván a jövő év január havában, tartandó Jókai országos jubileumi ünnepélyén elismerésének kifejezését adni.

— **A besztercei kir. törvényszék** Rozsich Ede nagykereskedőt kereskedelmi ünlökké választotta, ki ily minőségben az elnök kezeibe az esküt le is tette. Csak gratulálni lehet a szerencsés választásnak, mert oly egyént ért e kitüntetés, ki társadalmi életünk egyéb nevezetes mozzanataiban is tevékeny részt szokott venni.

— **A helyi műkedvelő egylet** decz. hó 2-án a városi vendéglő nagytermében saját pénztára javára színi előadást rendez. „Ajánlott levél” és „Virág fakadás” című 1 felvonásos vígjátékot kerülnek előadásra.

— **Schlauch Lőrincz** váradí bi-boros püspök a felséghez intézett memorándumát a főrendiházi és a főúri körök egy díszes felirattal mondanak köszönetet, melyre az aláírások most vannak folyamatban. Azonkívül a nov. 30-ára összehívott püspöki konferenciára órációt készítenek az egyházfejedelmeknek, amennyiben a püspöki kar ünnepélyesen csatlakozni fog a memorándumhoz.

— **Schlauch 100.000 forintos adománya.** Régen mozgalmat indítottak már Debreczenben egy katholicus főgymnázium felállítására. Ez ügyben most örvendetes fordulat állott be. Nagyvárad bi-boros püspöke: dr. Schlauch Lőrincz ugyanis kijelentette, hogy ha a főgymnázium felállításához szükséges kétszáz ezer forintnak fele a hívek adakadásából egybegyűlt, a másik száz ezer forintot — a bibornok maga fogja a főgymnázium felállítására adományozni.

— **Kossuth Lajos betegsége.** Nagy izgatottságot okozott csütörtökön egy fővárosi hírlapnak az a közleménye, hogy Kossuth Lajos gégehurutban megbetegedett. A közlemény valószínűségét a bécsi esti lapok hasonló tartalmú hírei még inkább megerősítették. Mint illetékes forrásból értesültünk, Kossuth betegségről Budapestre az nap nem érkezett semmiféle hítelek értesítés, a mi bizonyítja, hogy nagy hazánkfia egészségi állapotában nem állott be komoly aggodalmat okozható változás, a mit ország-szerre csak örömmel fogadhat minden magyar ember.

— **Jókai Mór ösei.** Jókai Mór öseiről eddig azt hitték, hogy a XVIII. században Komárommegyében szereztek nemesi oklevelüket. Mint írják, ez a hiedelem téves, mert a család nemessége sokkal régibb keletű s az első ösök Barsmegyében laktak. A Barsmegyében fennmaradt nemesi jegyzékek legrégibbéiben, a mely 1757-ben kelt, már két Jókai-család szerepel: az István és a Mihályé. A két családól már akkor öreg ember volt és Jókai István helyére már az 1580-iki jegyzékben nagykorú fiának, Mátyásnak neve van bejegyezve. Az 1622-iki évi összeírásban Jókai Pál, mint egytelkes, Jókai Benedek, mint birtokosnemes szerepel, ami azt bizonyítja, hogy a család két ága még ekkor is fennállott. A későbbi jegyzékekől hiányzik a Jókai név, de ugyanabban az időben a komárommegyeiekben tűnik fel, ami azt bizonyítja, hogy a két család azonos. Így Jókai Mór öseinek nemessége a mohácsi vérs idején kezdődik és négyezsz éven át megszakítás nélkül a mai napig tart. Megemlíti ezeket az új adatokat, bár tudjuk, hogy Jókai aki a hagyományos y-t is kitörölte a nevéből, nem az ösök nagy számában keresi az igazi nemességet; és szellemével s munkáival szerzett olyan örökös nemesi dekretumot magának a milyennek bizony nincsen párja az archivumokban.

— **Katholicus szertartás szerint eltemetett zsidó.** Nagyon érdekes körülmények között helyezték örök nyugalomra Bécsúj helyben egy Feldmann József nevű örnagyot. Az elhunyt zsidó vallású volt, de katholicusnak tartották és katholicus

szertartások között temették is el. Egy Bécsúj helyről érkezett táviratunk szerint Feldmann rokonai most követelték a holttest kiadatását. A hatóság megadította a nyomozást, mert azt beszélék, hogy az elhunyt néhány évvel ezelőtt titokban áttért a keresztény vallásra.

— **Ebéd a házelnökénél.** A képviselőház elnöke, Bánffy Dezső báró csütörtökön ebédet adott, melyre a ház tagjainak sorából hivatalosak voltak: Daniel Ernő, Prileszky Tádé, Kemény Endre b., Farkas Balázs, Latinovics Ernő, Szapary László gróf, Szajbely Gyula, Szunyogh Szabolcs, Károlyi Gábor gr. Fabiny Teofil, Simontay János, Ragályi Lajos, Deéry Zoltán, Teleki Árpád gr., Csávozy Béla, Darányi Ignác, Bornemisza István, Bonczá Miklós, Székely István gr., Zmértich Iván, Nedeczky Jenő, Schuster József, Mérey Lajos, Melzi Oszkár, Almásy Lure gr. Dedovics György Jósipovich Géza, Apáthy Péter, Kiss Albert, Széchenyi Tivadar gr., Vikár István, Wittmann János, Perényi Zsigmond b., Ugron Zoltán és Vécsey Endre országgyűlési képviselők.

— **Battenberg Sándor utolsó pihenője.** Bécsből telegrafálják, — hogy Grekov, Szavov bolgár miniszterek, Petkov a szobranje elnöke és Zivkov ezredes tegnap reggel onnan Graczbába utaztak, — hogy Hartenau koporsóját átvigyék és Bulgáriába, a fejedelem utolsó pihenőjére kísérik. A holttestet különvonaton viszik le Bulgáriába. Ez a vonat a Déli vasút vonalán Graczból, Székesfejerváron át szombaton délelben Kelenföldre érkezik, a hol a Magyar Államvasutak át veszik. A vonat innen a ferencvárosi pályaudvarra indul, a hová 12 óra 50 perccor ér, tíz perccor áll az állomáson, a míg rendezik a szatún pont egy órakor tovább indul Belgradon át Szófia felé.

— **Börtönre elítélt államtitkár.** A szófiai felebbviteli bíróság, mint nektik táviratozták, Panajosov Iván külügy-miniszterium volt államtitkár állampénzek elcsikkasztása és hivatalos okmányok megsemmisítése miatt ma nyolczévi súlyos börtönrre és a sikkasztott összegek megtérítésére ítélte. A végbírálás egész héten át tartott. Panajosov Oroszországban született és ugyanott nevelkedett is.

— **A pápa betegsége.** A Kölnische Zeitung vatikáni jelentése szerint, XIII. Leo pápa állapotát rosszabbra fordult. Orvosa, Lapini, úgy nyilatkozott, hogy nem hiszi, hogy a pápa a tavaszat megéri. A Vatikánban attól tartanak, hogy a szent atya, akinek éve egyre gyengül, egyszerre csak örökre elalszik.

— **A berlini nagykövet a királynál.** Bécsből telegrafálják, hogy a király a mai nap folyamán Szűgyény László berlini nagykövetet magánkihallgatáson fogadta. Szűgyény az audienciát azért kérte, hogy megköszönje a királynak, amiért atyja, idős Szűgyény László temetésén képviseltette magát. A nagykövet este visszatér állomására Berlinbe.

— **Hartenau gróf hátrahagyott irataiból.** Az elhalt Hartenau gróf hátrahagyott iratai közt három távirat és egy levél van a melyek érdekes világot vetnek a volt bolgár fejedelem ismeretes házassági tervére. A levelet Frigyes császár írta, tudatva a battenbergi herceggel, hogy „neje és leánya szívbeli jövő ohajtatának ő is szívesen enged”, s hogy a herceg legyen készen arra, hogy a töle később meghatározandó időpontban Berlinbe utazzék. Néhány nap múlva a herceg megkapta az elő táviratot, a mely kilátba helyezte a rövid idő múlva történendő meghívást. A második távirat két héttel utóbb kelt s a herceget „holnapra” Berlinbe hívja. Agyana napon vette a már utra készülő herceg Biomarek táviratát, a mely úgy szól, hogy „utazását egy ideig még halasztja el.” Az események megmutatták, hogy e „balasztás” a házassági terv teljes feladását jelentette és a battenbergi herceg többé nem is ment Berlinbe.

— **A mézárászok titka.** Hartenau gróf bukása után tudvalevőleg csaknem újra kezdte politikai pályáját, azáltal, hogy Frigyes császár leányát akarta feleségül venni. Közvetlenül az eljegyzés előtt hiúsult meg az a frigy, még pedig Bismarck befolyására. Érdekes, hogy milyen véletlen útján tudta meg e házasság tervét Bismarck a ki előtt a dolgot titkoltak. A császár felesége, Viktória császárné tudvalevőleg nagyon gondos háziasszony, a ki maga szokott utána járni, hogy a konyhájában minden rendben történjék. Az a szokása volt különösen, hogy a császári asztalra szánt pecsenyének való húst már napokkal előbb bepácoltatta. Néhány nappal ezelőtt, hogy az eljegyzés híre nyilvánossá lett, a császárné egy berlini mézárásnál nagyobb megrendelést tett. Vagy ő maga, vagy egyik kisézője, a mézárásnak állítólag így szólt:

— Az eljegyzési lakoma két hét múlva lesz meg, arra kell a lakoma.

A mézárás ezeket a szavakat a kollégáinak és barátainak is elmondotta, a dolgonak utána járta s megtudta, hogy a volt bolgár fejedelem lesz a vőlegény. Így került azután a hír a berlini mézárások szaklapjába, a Fleischerzeitung-ba s onnan az egész világ sajtójába.

— **Rejtélyes hölgy.** Bradfordban minden este megjelenik a város minden nyilvános helyén egy mélyen lefátyolozott hölgy a ki gyönyörű althangon énekel, könyöradamányt kér s mindig nagy feltűnést kelt. De annyira le van fátyolozva, hogy senki sem láthatja az arcát. Miután napoként sok ember hallgatta, szép összeget keres ily módon a rejtélyes hölgy. Némelyek tudni vélik, hogy a férje szerencsétlen spekuláció folytán el-

vesztette a vagyonát és most ő tartja fenn utcai énekiessel a családját.

— **Mi lesz a neve a bucsuzó századnak?** A párisi Gil Blas intézte ezt a kérdést Franciaország több kiváló emberéhez. Közülük néhányan már be is küldték válaszaikat. Kulcs Simon, az első válaszoló nem válikozik arra, hogy hunyó századnak nevet adjon, melyet különben is a törekvés és a válságok jellemeznek. A mult századot elnevezhették a forradalom századának. Ezt a századot azonban nem lehet a politikáról elnevezni. Inkább el lehetne nevezni a tudományról. Laplace, Lagrange, Arago, Pasteur, Berthelot, Koch, Bonnes adtak fényt ennek a századnak. A fizika előhaladása alakította át a mi korszakunkat, s ennek az átalakításnak meg van erkölcsi súlya. — Pasteur rövidesen azt mondja: Nem lehet egy névről elnevezni ezt a századot, melyben annynyi kétségbeesett törekvés nyilvánul minden irányban. Inkább azt lehetne mondani, hogy ez a század az igazság százada, melyért most minden küzdelem folyik. — Berthelot hosszabb választ küldött be, a válaszában kivonata az, hogy ezt a századot az értelem, a tudomány diadala jellemzi. Megjegyeztük végül, hogy maga a „Gil Blas” a következő napeket ajánlotta a század elnevezésére: Napoleon, Camé, Renan, Hugó Viktor, XIII. Leo.

— **Előkelő származású levélhordó.** Lembergi lapok újságolják, hogy Lemberg városa levélhordói között van egy Jegalló József nevű, a ki egyenes lezármazottja a Jagelló-dinasztának, a mely a lengyel koronát a litván koronával egyesítette Jagelló József lelkiismeretesebb és szorgalmasabb a kollégáinál és ezért kapott is nemrég jutalmazásul — 8 forintot. Az osztrák postaigazgatóság azt a javaslatot akarja tenni, hogy az illető úgy tekintés, mint a szerencsétlenségbe jutott Jagelló-dinasztia egyik iradékat és ezért megfelelő helyzetbe kell őt juttatni.

Peti és Pepi.

(Modern románcz)

Sápadt kétes holdvilágnál
Hévvél kiált barna Peti:
„Esküszöm a holdvilágra, —
Hogy a gyagyál ön szöke Pepi!”

Sápadt kétes holdvilágnál
Hídegen szól szöke Pepi:
„Szép, nagyon szép, de nem elég —
Deli lovag, barpa Peti!”

Rezgő, méla holdvilágnál, —
Lángolva szól barna Peti:
„Tanum az éj s a csillagok —
Szeretem önt szöke Pepi!”

Rezgő, méla holdvilágnál,
Fagyosan szól szöke Pepi:
„Még nem elég — most sem elég —
Deli lovag, barna Peti!”

Tűnő, muló holdvilágnál,
Örjögve szól barna Peti:
„Legyen ön a feleségem,
Csillagszemű, szöke Pepi!”

Tűnő, muló holdvilágnál,
Lágyan susog szöke Pepi:
„Uh, most szóltál szívem szerint
Gyöngyvirágom, barna Peti!”

Tuske Pál.

A „Zasztava” szedőgyerekei.

— A felelős szerkesztő. —

Nemcsak a köszvári esküdtzseknek, a szegedi esküdtz uraknak is módjukban lesz olyan felelős szerkesztő fölött itéletet mondani, a ki csak annyiban folyik bele lapjának szerkesztésébe, a mennyiben a lapszerkesztéshez betűszedő is okvetlenül szükséges.

Popovits Milán a „Zasztava” felelős szerkesztője egy közönséges betűszedő, egyike azoknak a szerencsétlen existenciáknak, kiket a nemzetiségek nagyhangu, go sötétben bujkáló vezérei, a törvényszék elé szoktak kitolni olyankor, mikor a szóért, melyet könnyelműen világnak eresztettek, a felelősséget viselni kellene.

Csak rövid ideje annak, hogy néhány szedőgyerek viselte az oláh lapokban megjelent hazaáruló cikkeket ödiómat az esküdttek előtt, s még föl sem csodott közvélemény a meglepetésből s ime Szegedre került a „Zasztava” lázító cikke, melyért ugyancsak egy betűszedő statisztál a törvény előtt, melynek szigorától a háta borsózik azoknak a jó uraknak, a kik értelmi szerzői a bűnnek, melyért szemtől szembe állni, a nyilvánosság elé lépni nem merészelnek.

A legnagyobb gyávaság azoknak a viselkedése, a kik ily módon bujkálnak egyszerű, korlátolt műveltséggel bíró masterlegények háta mögé, az orvítamadás még a nemzetiségi politikában is undort keltő, a szedőgyerekek háta mögött leskelődő névtelen hó-

sők saját politikai hitfeleik legmélyebb megvetésére érdemesek csupán.

A „Zasztava” statisztája, Popovits Milán betűszedő, ki nem tudja, nem akarja megnevezni azt az álarcz alá rejtőzött izgatót, a ki saját hangzatos nyelvén a kiededővási törvény ellen izgatott nyomtatott betűkkel a cselekedetének következményeit viselni bátorlaltan.

A szegedi esküdtzsek december 9-én tartja meg a végtárgyalást a „Zasztava” sajtóperében.

LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti táviratai.)

Országgyűlés.

Budapest, nov. 25.

A házban ma folytatták a vallás és közoktatásügyi tárcza költségvetésének részletes tárgyalását.

Felszólaltak Herman Ottó, Helfi Ignác Csáky gróf miniszter, Veres József és végül Berzevici államtitkár.

Azután interpellációk voltak.

Kossuth egészsége.

Budapest, nov. 25.

Helfy Ignác Turinból táviratot kapott, melyből kitűnik, hogy Kossuth gégebajáról szóló hír csak koholmány.

Olasz kormány lemondása.

Budapest, nov. 25.

Olaszországban a kormány lemondása folytán a zavar általános. Ujból Crispit emlegetik kormányelnöknek.

Püspöki konferencia.

Budapest, nov. 25.

Megbízható forrásból értesülünk, hogy a jövő héten a budai primási palotában tartandó püspöki konferenciára Samassa József egri érseket is meghítták, a ki eddig a közte és a hercegprimás közt fennforgó egyéni differenciá miatt még egyetlen püspöki konferencián sem vett részt. Sőt a püspöki kar egyik-másik tagja személyesen is járt Samassánál, biztosítva őt, hogy ha a konferencián megjelenik, a primás maga fogja a kibékülésre a kezdeményező lépéseket megtenni, de Samassa nem tágitott, s így a püspöki konferencián ismét hiányozni fog.

Nemzeti színház.

Köszvart, vasárnap, 1893. november 26-án.

Délután:

Somló Vadnay Vilma vendégfőléptével:

A KORNEVILLI HARANGOK.

Este:

Első 50 év előtti előadásnak emlékére:

A SZÓKÓTT KATONA.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Ingyen gyógykezelést végez

a szegény fogbetegok részére minden Hátfőn és Pénteken délután 5—6 óráig

Dr. Vajna Vilmos

egyet. magán tanár, fogászati műtermében, b-torda-utca 1-ső szám. (Takarék-pénztári épület.)

3-3

BOSCOVITZ A. látszerész

Köszvart.

Egy drb színtelenítő (achromat) színházi látsóvet 8 ft helyet most 4.50 kr.

Egy drb színházi és tábori látsóvet 20 ft helyet most 10 ft.

Egy drb uti félmérmő „Aneroide Barometert” 8 ft helyet most 4.50 kr.

Egy drb finom szemüveget vagy csipetűt 3 ft helyet most 1.60 kr.

Egy drb II oszt szemüveg vagy csipetűt 1 ft 60 kr helyet most 60 ft.

Egy közönséges szemüveget 25 kránt.

Ezen kívül böportékat, tájéka, borostyánkőáruk, illatszerek, pálcák, esernyők, utazó tárgyak, chináruk stb. stb. sokkal jutányosabban árultatnak, mint eddig.

35 év óta fennálló jó hírnévű üzletemet ajánlom a n. é. közönség figyelmébe.

BOSCOVITZ A. látszerész,

hidatca 4 sz. a „Hungaria” szálloda átellenében.

Óvás. Valaki firmám alatt optikai dolgokat árul, tudatni kívánom, hogy az nem megbízottam.

1021 (7—15)

H i r d e t é s e k.

Sz. 3584—1893.

1128. (2—3)

közlg.

Hirdetmény.

Alólírott városi tanács közhirrre teszi, miszerint folyó évi december hó 6-án d. e. 10 órakor Abrudbánya város nagy termében tartandó nyilvános árverésen a következő javadalmakat adja ki hasznosbérbe 3 évi időtartamra:

- 1.) A városi mézárskék helyisége, kikiáltási ár 52 frt 10 kr.
 - 2.) Az új vágóhid és a vásárokonki husárlási hely, kikiáltási ár 402 frt 10 kr.
 - 3.) Öt áruhely, kikiáltási ár 10 frt.
 - 4.) Az úgynevezett „Almasán”-féle gyümölcsárulási hely, kikiáltási ár 6 frt.
 - 5.) A 371. számú ház (kövezetvám őrház) és a kövezetvám hasznosbérbe, kikiáltási ár 2240 frt.
 - 6.) Az 578/640. hrajzi sz. porondos hely, kikiáltási ár 1 frt.
 - 7.) A piaci vásár és személtvám, kikiáltási ár 8144 frt 88 kr.
 - 8.) A városi bor, must, sör, szesz és szeszese italok fogyasztási illeték beszedési hasznosbérbe, kikiáltási ár 18,000 frt.
 - 9.) A vadászati jog hasznosbérbe, kikiáltási ár 13 frt 01 kr.
 - 10.) Az országos vásárok alkalmával felépíteni szokott deszka sátrak hasznosbérbe, kikiáltási ár 160 frt.
 - 11.) A bugyi és a Mladin Nicolaie-féle kaszáló, kikiáltási ár 51 frt.
 - 12.) A korna torkában lévő haszáló, kikiáltási ár 20 frt 01 kr.
- Ezen hasznosbérletekre vonatkozó feltételek alólírott polgármester irodájában délelőtt 8—12 óráig és délután 3—6 óráig megtekinthetők.

A hasznosbérletekre vonatkozólag zárt ajánlatok is elfogadhatók. Ugy a zárt ajánlatot tevők a zárt ajánlatához csatolva, mint az árverezni kívánók az árveés megkezdése előtt 10% bánatpénzt (készpénz vagy értékpapírban) tartoznak letenni.

Abrudbánya, 1893. évi november hó 18-án.

A városi tanács.

BOÉR BÉLA,
polgármester.

Sz. 3892—1893.

1133. (1—1)

közlg.

Árverési hirdetményi kivonat.

A sz. udvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirrre teszi, hogy a nagy-szebeni „Albina” takaréks és hitelintézet végrehajtónak Szócs Sámuelnek szül. Drauth Eliz végrehajtást szennedő elleni 502 frt tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a sz. udvarhelyi kir. törvényszék területén levő, Sz. Udvarhelyt fekvő, a sz. udvarhelyi 398. számú tjkvben A + 758, 759, 762. hr. szám alatt foglalt ingatlanra az árverést 712 frt ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1893. évi December hó 19-ik napján délelőtt 9 órakor a helyi kir. törvényszék telekkönyvi hivatalnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverési szándékok tartoznak az ingatlan becsárának 100%-át — vagyis 72 frtot — készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott keséhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Sz. Udvarhelyt, 1893. évi szeptember 28-án.

Dr. VOITH,
kir. törvényszéki egyes bíró.

Alapított 1855-ben.

MÜLLER GYULA

(Keresztény Imre utóda)

kefe- és ecset-gyára,
Köszvény, belszen-utca 14. sz. alatt.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani

gyártmányaimat,

melyek minőség, jószág és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat fölülmulják és a melyek több országos és iparkiallításokon érdem emekkel lettek kitüntetve.

A székesfehérvári országos kiállításon 1879. évi díjnyerő lett kitüntetve.

A Szolnok-Doboka megyei gazdasági egyet termény, állat és iparkiallításán 1887. évi díjnyerő lett kitüntetve.

A budapesti országos kiállításon 1885. évi díjnyerő lett kitüntetve.

Nagy rakárt tartok minden e szakmába vágó cikkekben a legfinomabbtól a legagyszerűbbig.

Elvállalok mindennemű gépkéfék javítását, avagy újjá készítését.

A legjobb románai sertéből készítek továbbá:

parket-fénykeféket, festő- (Seinpehczik), meszelő- és kenderisztító-, fedőfestő ecseteket, fodrász gömbkeféket, ruhá-, haj- és borsnyokeféket,

mindezeket felelősség mellett, tiszta sertéből.

953. (16—3)

Kivánatra árjegyzéket azonnali küldök.

Hizott sertések eladása.

A kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézetnél kaphatók:

Nehéz áru (páronként 400—450 kg.) darabonként 20 kg. elősúly leszámitással és az árból 4% engedéssel, kilogrammonként 44 kr.

Közép áru (páronként 289—330 kg.) darabonként 15 kg. elősúly leszámitással és az árból 4% engedéssel, kilogrammonként 42 kr.

Süldők (páronként 180—200 kg.) darabonként 10 kg. elősúly leszámitással és az árból 4% engedéssel, kilogrammonként 40 kr.

A mássalás leszurás után történik perzselés előtt reggeli 6—8 óra között.

A perzseléshez szalmát díjmentesen ad az intézet és a leölt sertést a házhoz szállítja.

Tudakozódhatni lehet a m. k. gazdasági tanintézet intézőségénél (Kolozs-Monostor. Templom-épület.) Telefon 28. 1134. (1—3)

Dicsfény koszorut a házi asszony homlokára egy jó csésze Theáért!

Hogy ezt minden asszony kiérdemelje: vegyen a

Keresztény Pál
nagy papir-üzletéből
valódi Indiai Theát.

Egy negyed kiló csomag ára . . . 2 frt 50 kr.

Egy nyolczad . . . 1 frt 25 kr.

1048. (8—20)

Eladó házak Köszvény,

a Vashidtól 100—150 lépésnyire.

Kömálalja-utca 21. számú új ház,

meg 12 évig adómentes,

áll: 3 lakásból, 6 szoba, 3 konyha stb.

Kömálalja-utca 23. számú új ház,

4 szoba, előszoba, fürdőszoba, 1 konyha stb.

Nagy-utca 13. számú telek,

3 szoba, 1 konyha stb. álló lakház és az utca felől még nagy kiépíthető területtel.

Értekezhetni: a tulajdonossal.

1107. (2—x)

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém mély tisztelettel a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a Főter 18. szám alatt volt

férfi és női fodrász-üzletemet

átteletem

Belmonostor-utca 10. sz. (Paget-féle) házba.

Midőn a nagyérdemű közönségnek eddigi pártfogásáért a leg-hálásabb köszönetet mondom, kérem azt ez új és a kor igényeinek teljesen megfelelő és megnagyobbított üzlettemmel szemben is.

Bátor vagyok különösen azt igen tisztelt vendégeimnek tudomására hozni, hogy nagy súlyt fektettem az egészségügyi szempontokra, melyek hivatva lesznek az annyira elterjedt haj, szakáll és bőrbetegségek terjedését megakadályozni.

Mindennemű hajmunkák, úgy kül- és belföldi illatszerek jutányosan kaphatók mindig.

Becsés pártfogásért esedez:

1126. (8—x)

SCHMIDTMAYER LAJOS,
férfi és női fodrász.

Eladó egy 4 éves

kancza-ló

malom-utca 4. szám alatt.

1135. (1—1)

KÖLÖZSVÁRI LESZÁMITOLÓ BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Befizetett részvénytőke
100,000 frt o. é.

Folyó évi tartalékalap:
25,000 frt o. é.

Elfogad pénzbetéteket rövid és hosszabb időre a legelőnyösebb kamattal mellett

Leszámitol 1, 3—4 hónapos váltókat a legkedvezőbb feltételekkel.

Lombárd kölcsönöket ad különböző értékpapírokra, valamint azok eladását vagy vételét közvetíti.

A fennírt üzletágakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál:

AZ IGAZGATÓSÁG,
442. (40—50)
(Köszvény, belszen-utca 3. sz. a. emelet)

Hivatalos órák: naponként délelőtt 9 óráig és délután 1 óráig.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy
Fapiacz-sor 3-ik szám alatti
bor- és sörmérési üzletemben
jó édes szőlő-must
kapható.

Ugyszintén jó izlésű és olcsó koszt.

Frissen csapolt sör, egy pohár 7 kr.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok

tisztelettel:

1108. (4—4)

Szócs István.

Tisztelettel jelentem, hogy Széchenyi-téri GYÓGYSZERTÁRAMAT

— mely 20 év óta áll fenn, —

a 8-ik számú háztól a 2-ik szám alatti

sáját házamba helyeztem át.

A Gyógyszertár egészen új, modern berendezésű, s úgy friss gyógyszerekkel, mint bel- és külföldi

GYÓGY-KÜLÖNLEGESSÉGEKKEL

gazdagon el van látva.

Az eddigi szíves bizalmat tisztelettel kérem részemre továbbra is fenntartani.

Köszvény, 1893. november hó.

1091. (5—8)

Széky Miklós,
gyógyyszerész.

ARANYOZÓ ÜZLET KÖLÖZSVÁRT,

Belközép-utca, Minorita-épület 10-ik szám.

Alantirt van szerencsém a mélyen tisztelt közönség tudomására adni, miszerint a **Hid-utczából**

ARANYOZÓ MŰHELYEMET

a Minorita-épület bolthelyiségébe átteltem.

Elvállalok minden e szakmába vágó aranyozásokat, úgy mint: új képereteket és tükör-kereteket, függönytartókat, mindenféle szobadíszítési aranyozásokat a legjutányosabb árral.

Bátor vagyok a mélyen tisztelt Főtisztelendő uraknak tudomására adni, hogy elvállalok egészen új oltár készítését, régi oltár újbóli aranyozását, mindenféle aranyozott templomi díszítéseket a legjobb és tiszta arannyal való aranyozását felelősség mellett.

— Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan készítek. —

A mélyen tisztelt közönség pártolását kérve,

alázatos szolgálja:

1000. (20—86)

KASS ANTAL,
aranyozó.